

Modří psi

Modří psi (*Blue Dog Coalition*) jsou malá frakce konzervativnějších demokratů reprezentující jejich pravé křídlo. Mnoho jejich členů pochází z tradičních jižanských enkláv, kde jsou demokraté tradičně voleni od 19. století, proto jsou Modří psi ve společenských otázkách konzervativnější než hlavní proud Demokratické strany.

Modří psi byli formálně založeni jako reakce na volební rok 1994, kdy republikáni po 83 letech získali převahu ve Sněmovně reprezentantů. Jejich kořeny ale leží v otrokářském křídle demokratů amerického Jihu a jedná se o vůbec nejstarší a nadto trvale působící frakci v Kongresu.

Základní hodnoty pro Modré psy tvoří nedotknutelnost 2. dodatku ústavy, omezený rozsah federální vlády, nižší daně, omezené sociální dávky, podpora tradičního modelu rodiny či proti-potratová politika. V mezinárodních otázkách se také shodují s republikánským pohledem na svět. Proto se jim také hanlivě přezdívá DINO (*Democrats In Name Only*). V demokracii ovládaném Kongresu často podporovali administrativy republikánských prezidentů, neboť více vyhovovaly jejich konzervativním sklonům a byli součástí takzvané Reaganovy koalice.

Stále větší ideologický rozpor mezi konzervativci a liberály se v posledních volebních cyklech podepsal na strmě klesajících počtech poslanců hájících nadstranickost a fiskální disciplínu. Například ve volebním roce 2010 ztratila tato frakce polovinu svých členů. Vzhledem ke konzervativní sociální agendě se Modrým psům nedostává finanční či mediální pozornosti, jakou mají větší demokratické frakce (např. progresivisté). Dále se v obhajování mandátů negativně projeví změny ve vytyčení volebních okrsků.

Přesto Modří psi, se svou schopností kompromisu a přemostěním ideologických bariér, vystupují jako pomyslný jazýček na vahách, který může v klíčových hlasováních přinést rozhodující hlasy. Ve fiskálních i sociálních otázkách hlasují Modří psi disciplinovaně jako jeden blok, v ekonomických otázkách už tak jednotní nejsou. Jelikož jejich počet klesá, jsou často marginalizováni a jejich budoucnost je nejistá.

Noví demokraté

Vzdor svému názvu je názorový proud nových demokratů jedním z těch starších v rámci Demokratické strany – svůj původ mají z časů občanské války v takzvaných severních demokratech, kteří stáli na straně Severu, i když nebyli odpůrci otroctví. V pozdějších letech hájili zejména daňovou reformu a zájmy imigrantů a chudších vrstev společnosti. Pro své zázemí ve státech jako Tennessee či Kentucky byli známi jako bourbonští demokraté.

O své výsadní postavení uvnitř strany přišli v rámci programu New Deal F. D. Roosevelta. Do nejvyšších politických pater se vrátili s příchodem následujícího prezidenta Harryho S. Trumana jako ta část demokratů, která hlásala velké výdaje na obranu, zadržování komunismu a transatlantické spojení s Evropou, což byly vše priority Trumanovy administrativy. Odtud plyne příležitostné označení této frakce za Trumanovy demokraty.

Ve své dnešní podobě se frakce utvořila za Ronalda Reagana, kdy začala prosazovat kromě silné armády také neoliberální hospodářskou politiku, stavějící na nízkých daních, kontrole výdajů a malém státu. Stali se tak podnikatelským a pravicovým křídlem Demokratické strany, tudíž logicky nacházejí společnou řeč spíše se středovými křídly republikánů. Nadále si však zachovávají konsenzus se zbytkem demokratů ve společenských otázkách – jsou tedy stoupenci sociálního a zdravotního zabezpečení. Nebrání se zapojení soukromého sektoru a zdůrazňují roli kontroly výdajů.

Těžištěm podpory nových demokratů je zejména západní pobřeží, kde představují politickou reprezentaci střední a vyšší třídy, podobnou roli hrají i v některých státech Nové Anglie (např. v New Yorku či Connecticutu), kde představují jakousi protiváhu nové levice. V rámci strany pak představují křídlo, které se celkově opírá zejména o podnikatele a střední třídu, čímž tlumí různé radikální myšlenky hlavního proudu strany. Navíc většinou podporují deregulaci, privátní sociální zabezpečení i školství a zdravotnictví.

V zahraniční politice se drží do značné míry idealistických hledisek šíření demokracie a prosazování amerických zájmů ve světě třeba i silou. Jsou iniciátory amerického angažmá v Jugoslávii, podporovali války v Iráku a Afghánistánu a dodnes jsou stoupenci boje proti terorismu.

Nová levice

Nová levice se hlásí ke společensko-politickému hnutí, jehož kořeny jsou v 60. letech 20. století, kdy propukly silné občanské nepokoje. Ve Spojených státech je charakterizoval zejména boj za sociální rovnost, emancipaci černého obyvatelstva s bílým a odpor proti válce ve Vietnamu. Výrazným mezníkem politizace aktivistů se stává rok 1965, kdy na univerzitě v Berkeley dochází k první velké studentské revoltě proti systému. Od té doby je nová levice v opozici vůči centrálně spravovaným institucím.

Hnutí nové levice netvoří jeden monolitní blok, ale několik protestních proudů, které spojuje kritický přístup k americké politické tradici, ke stávající podobě americké společnosti a k vědě a pokroku. Výrazně se projevují v otázkách ekologických, mírových, náboženských i feministických. Novou levici tvoří také různá sdružení na podporu sexuálních, etnických a jiných menšin.

Myslitelé politického hnutí nové levice byli ovlivněni čínskou kulturní revolucí. Na rozdíl od britské nové levice, se americká větev neupnula k trockismu nebo sociální demokracii. Pro představitele reformní levice byl SSSR zdiskreditovanou mocností, jejíž autoritu v proletářském hnutí odmítali. Inspiraci hledali v zemích, kde byl praktikován reformní socialismus (Jugoslávie, Čína a africké státy) a sami sdíleli kritický postoj těchto režimů vůči Spojeným státům, které označovali za imperialistické a nekolonialistické tvůrce zla v mezinárodní politice.

Rovněž je třeba zdůraznit, že vznik nové levice čerpal ze znovuzrození politického feminismu (někdy též označován jako tzv. „neofeminismus“) v 70. letech. Neofeminismus vykreslil ženy jako oběti kulturního systému mužské dominance, který se musí radikálně změnit státními zásahy. Příznivci nové levice prosazují ideály pacifismu. Mimo jiné obhajují například jednostranné jaderné odzbrojení, omezení vlivu amerických ozbrojených sil (varují před tzv. „vojensko-průmyslovým komplexem“, který vládne Spojeným státům) a jsou proti jakýmkoliv zahraničním intervencím.

Klasickou „starou“ levici, progresivistickou (sociálně-demokratickou) či liberální, kritizují za její kolaborování se systémem, víru v pokrok a důraz na třídní otázky. Sdílí s ní ale názor na zhoubný vliv nadnárodních korporací a o nutnosti podílu zaměstnanců na řízení podniků.

Progresivisté

Takzvaný *Congressional Progressive Caucus* je největší frakcí v Demokratické straně a hlásí se k ní zhruba třetina demokratů ve Sněmovně reprezentantů. Frakce jako taková je v ideologickém spektru označována jako nejlevicovější, v Evropě by představovala tradiční sociální demokraty. Opírá se o čtyři hodnotové principy, vtělené do prohlášení *The Progressive Promise*: sociální spravedlnost a jistoty pro všechny; ochrana občanských práv a svobod; budování globálního míru a bezpečnosti; ochrana životního prostředí a energetická bezpečnost.

Idea progresivismu pramení z období přelomu 19. a 20. století, kdy po éře rychlé modernizace země vzniklo hnutí požadující lepší pracovní podmínky dělníků, boj proti korupci a stálou sociální, politickou a ekonomickou reformu vedenou státem. V této době byli hlavními advokáty progresivismu v Demokratické straně Robert La Follete a prezident Woodrow Wilson.

Během první poloviny 20. století se progresivisté postupně stali frakcí spojenou s obhajobou zájmů dělníků a silnou vazbou na odbory, které výrazně finančně podporovaly kandidáty progresivistů. Podporují rozsáhlou federální vládu, jejímž smyslem má být zajišťování materiálního blahobytu obyvatel USA.

Současní progresivisté získali svůj nynější vliv až za doby Bushovy administrativy, kdy se s jasně kritickým postojem proti válce v Iráku vyhranili proti republikánům i hlavnímu proudu demokratů. Zahraniční politika progresivistů se nese v duchu moderního liberalismu. Spíš než použití tvrdé síly jsou preferována vícestranná vyjednávání skrz mezinárodní organizace.

Mezi jejich politické priority patří tradiční levicová témata jako odstraňování chudoby, příjmová rovnost, životní úroveň pracujících tříd či dostupnost lékařské péče. Velkým tématem amerického progresivismu posledních let je kritika globalizace za to, že umožňuje outsourcing pracovních míst mimo Spojené státy a tím i úpadek tradičního voličského jádra, odborově organizovaných průmyslových dělníků.

Sociální liberálové

Proud sociálních liberálů, nazývaných též moderními liberály, se začal formovat v první třetině 20. století v souvislosti s pochybami o samoregulaci trhu a stále výraznějším rozevíráním nůžek mezi chudými a bohatými. Rekonstrukce zkostnatělého učení klasického liberalismu, o kterou se již na přelomu století zasadil například John Dewey, spočívala pak především ve smíření se státem, kterému sociální liberálové přisuzují roli garanta lidské svobody.

Klasický liberalismus za nejvyšší hodnotu lidského života považoval svobodu jedince a jeho individualitu. Stát se měl podle nich omezit a plnit pouze funkce zachování vnitřního řádu společnosti a ochrany svobody a majetku občanů. Sociální liberálové sdílí tuto filozofii pouze částečně. Zatímco svoboda v klasickém liberalismu znamená především redukci státních zásahů do života občanů, v pojetí sociálního liberalismu ztělesňuje možnosti osobního rozvoje a seberealizace. Jinými slovy, sociální liberálové považují za jedno ze základní lidských práv také právo na sociální spravedlnost, která však podle nich nemůže nikdy existovat v situaci, kdy bude stát zcela pasivní. Státní aparát tak neodmítají s razancí vlastní svým ideologickým protějškům, libertariánům, ba naopak vyzdvihují jeho význam při ochraně lidských svobod a vytváření rovných podmínek pro všechny občany.

Příslušníci frakce sociálních liberálů věří, že lidské svobody se mohou plně rozvinout pouze tehdy, dokáže-li stát uchránit své obyvatele před nerovností, chudobou, nezaměstnaností či deficitem kvalitní lékařské péče a vzdělání. Vláda v sociálně liberálním pojetí sice zasahuje pouze, je-li to nutné, zároveň má však jistou zodpovědnost, podporuje školství a veřejné služby a občanům zajišťuje přístup k rovnocenným ekonomickým příležitostem.

V historii amerického sociálního liberalismu hrála ústřední roli ekonomická teorie Johna M. Keynese, který v reakci na hospodářskou krizi 30. let odmítl myšlenku neviditelné ruky trhu a začal prosazovat státní ekonomické intervence. Američtí liberálové obhajují dnes na půdě Kongresu progresivní zdanění, posílení pozice etnických menšin ve společnosti, právo žen na umělou interrupci, omezení vojenských zásahů či práva a svobody homosexuálů.